

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

*О. С. Черемська
В. Г. Сухенко
Н. М. Карікова*

Українська мова

(за професійним спрямуванням)

Навчально-практичний посібник

УДК 811.161.2(075)

ББК 81(4УКР)я7

Ч-46

Рецензенти: д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та іноземної філології Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця *Т. А. Борова*; канд. філол. наук, доцент кафедри української та російської мов Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва *І. Ю. Підгородецька*; канд. філол. наук, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди *Л. П. Петрова Озель*.

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Протокол № 7 від 15.02.2016 р.

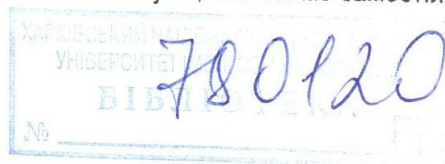
Черемська О. С.

Ч-46 Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-практичний посібник для іноземних студентів усіх напрямів підготовки / О. С. Черемська, В. Г. Сухенко, Н. М. Карікова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 172 с. (Укр. мов., рос. мов.)

ISBN 978-966-676-635-2

Навчально-практичний посібник призначено для вивчення української мови (за професійним спрямуванням) іноземними студентами, що навчаються в Україні. Видання містить фонетичний матеріал, відомості з граматики української мови, тематичні тексти фахового спрямування, повсякденного спілкування і тексти з елементами історії та культури українців і народів світу. Посібник зорієнтовано на російську мову як мову-посередник.

Рекомендовано для студентів близького та далекого зарубіжжя, а також усіх, хто бажає самостійно опанувати українську мову.

ISBN 978-966-676-635-2

УДК 811.161.2(075)

ББК 81(4УКР)я7

© О. С. Черемська, В. Г. Сухенко,
Н. М. Карікова, 2016

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2016

Зміст

Вступ.....	3
Розділ I. Вступний фонетичний курс.....	5
Тема 1. Українські літери та звуки. Графічне зображення літер і вимова звуків. Відмінності фонетичних систем української та російської мов.....	5
Тема 2. Будова слова. Наголос. Відкритий і закритий склад. Категорія роду. Синтаксичні конструкції: <i>Хто це? Що це?</i>	10
Тема 3. Рід іменників. Категорія числа іменників. Міжмовні омоніми (омофони) української та російської мов. Розвиток мовленнєвих навичок.....	14
Тема 4. Позначення м'якості на письмі в зіставленні з російською мовою. Чергування <i>О, Е з І</i> . Особові займенники.....	20
Тема 5. Дієслово. Час дієслів. Дієвідмінювання.....	24
Тема 6. Дієслово. Час дієслів. Дієвідмінювання у теперішньому та майбутньому часі. Дієслова руху.....	27
Розділ II. Функціонування граматичних форм і структур у професійній сфері.....	34
Тема 7. Іменник. Відмінювання іменників. Іменники, що в українській мові належать до іншого роду, ніж у російській.....	34
Тема 8. Особливості відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ на <i>-ко, -енко</i> . Кличний відмінок імен та імен по батькові.....	44
Тема 9. Невідмінювані іменники. Кличний відмінок іменників. Уживання апострофа. Будова простого речення.....	48
Тема 10. Прикметник. Поділ прикметників на роди. Відмінкові форми прикметників жіночого та чоловічого роду.....	54
Тема 11. Узгодження прикметників з іменниками. Відмінювання термінологічних словосполучень ($A^1 - N^1$). Побудова речень за граматичними конструкціями (<i>що – це що, що називається чим, що має що</i>).....	58
Тема 12. Словотворення прикметників. Будова простого поширеного речення. Граматична основа речення. Творення речень за граматичними конструкціями (<i>що – це що, що називається чим, що має що</i>).....	61
Тема 13. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Спрощення в групах приголосних.....	65

Тема 14. Однорідні члени речення. Головні, другорядні члени речення.....	70
Розділ III. Функціонування синтаксичних структур у науковому стилі мови.....	74
Тема 15. Займенник. Розряди займенників. Відмінювання особових займенників в однині та множині. Структура складного речення.....	74
Тема 16. Граматичні конструкції наукового стилю мови. Активізація наукової лексики. Творення словосполучень, що позначають економічні терміни за моделями $A^1 - N^1$, $N^1 - N^2$	80
Тема 17. Відмінювання зворотного займенника СЕБЕ. Синтаксична роль займенника в реченні.....	84
Тема 18. Синтаксична роль займенника в реченні. Функціонування займенників у професійній сфері.....	87
Тема 20. Суб'єктно-предикатні відношення. Граматичні конструкції наукового стилю мови. Розвиток професійного мовлення. Уміння будувати стверджувальні та заперечні відповіді на запитання	96
Тема 21. Творення дієприкметників. Активні та пасивні дієприкметники. Дієприкметниковий зворот. Прийменник. Структура складного речення	101
Тема 22. Вираження суб'єктно-об'єктних відношень. Прямий і непряий об'єкт. Структура речень у науковому тексті. Розвиток професійного мовлення.....	106
Тема 23. Числівник. Структурно-граматичні властивості числівників. Будова числівників. Запис числівників словами	113
Тема 24. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Творення термінологічних словосполучень з числівниками.....	118
Тема 25. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Активізація термінологічної лексики	125
Тема 26. Вираження об'єктних відношень, прямий і непряий об'єкти. Творення віддієслівних іменників (способи творення)	130
Тема 27. Творення прикметників від іменників. Активізація професійної лексики	134
Тема 28. Вираження об'єктних відношень. Творення складних слів	138
Тема 29. Трансформація дієслівних словосполучень в іменні. Складання плану.....	142
Українсько-російський словник.....	155
Використана та рекомендована література	165